

her i Landet f. Eks. findes Huse — det vil sige Ejendomme under 1 Td. Hartkorn —, der har 20, 30, ja, op over 100 Stkr. Kreaturer. Særlig paa gamle Kærjorder har vi Ejendomme, som tilsyneladende efter Hartkornet er Huse, men i Virkeligheden er meget store Gaarde. De er her regnet med til Husene. Saadanne Ejendomme bør have et Skattepaalæg, for det er ikke et Hus, der faar dette Skattepaalæg, det er en Herregaard. Jeg kan paavise Tilfælde, hvor det faktisk er Herregaarde, og dem regner de Herrer her med til Husene. Jeg kan paa den anden Side vise Gaarde, der ikke fortjener Navn af Gaarde længere. Jeg har haft foreliggende for mig et Materiale ude fra Vestkysten — jeg husker ikke længere Sognet, det er en Del Aar tilbage —: en Mand sendte mig sit Materiale og klagede over, at han ikke kunde blive fri for sin Hartkornsskat. Sandflugt havde ødelagt hans Ejendom. Han var Gaardmand — jeg husker ikke længere, hvor meget Hartkorn han havde, det ligger en halv Snes Aar tilbage —, men hans Ejendom var vurderet til 1200 Kr., og han hævdede, at det var for meget. En Gaard, som er sat til 1200 Kr., burde selvfølgelig ned mellem Husene. Han er jo ikke Gaardmand i egentlig Forstand, men han er det i den officielle Statistik. Med andre Ord: Grænsen mellem Huse og Gaarde er, saa længe man ikke gaar til at tage Værdiprincippet, i den Grad flydende, at det er et umuligt Grundlag, man bygger paa. Den eneste Vej til at slippe ud af det er at tage det Grundlag, som findes i det omtalte statistiske Tabelværk, og føre det à jour. Gør man det, skal jeg love ærede Medlemmer, at hvis det derefter viser sig, at den Skatteforskydning, som man her foretager, bringer Lettelser for de smaa, skal jeg være den første til at stemme derfor. Men efter mine Erfaringer betyder den ikke alene et Paalæg paa Landbruget, men et Paalæg, der er forholdsvis størst for de smaa Landejendomme, og saa længe det er Tilfældet — og det staar for mig som uomtvisteligt, jeg kender det fra Sogn til Sogn —, stemmer jeg imod et hvilket som helst Forslag i den Retning. Derfor stemmer jeg imod i Dag. Men jeg haaber, at der skal blive Lejlighed til i den kommende Tid, og endnu før Lovforslaget bliver færdigt i Landstinget, at faa gennemført en Beregning paa Grundlag af Værdierne. Og, som sagt, viser denne sig at gaa i Retning af, at det er et demokratisk Forslag, de Herrer her vil gennemføre, skal jeg stemme for det, men saaledes ligger Situationen ikke i Dag, derfor stemmer jeg imod det foreliggende Lovforslag.

Pinholt: Det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen sagde nylig, at han kendte alle Forholdene fra Sogn til Sogn i dette Land (*N. P. Jensen:* Nej), og derfor vidste han, at der vilde komme idelige Forskydninger fra Stationsbyerne til Landejendommene, og fra Gaardene vilde det igen gaa over paa Husene. Jeg maa indrømme, at jeg kender ikke alle Sogne — jeg er jo ikke saa lærd som det ærede Medlem og derfor maaske heller ikke saa fortunlet i mit Hoved —, men jeg kender jo nogle Sogne, da jeg har været Sogneraadsformand, Formand for Ribe Amts Sogneraadsforening i nogle Aar. Jeg har gennemregnet det for nogle Kommuner, og for deres Vedkommende passer det altsaa ikke, hvad det ærede Medlem siger. Thi det sikreste og det eneste afgørende Bevis, man overhovedet kan faa for, om Skatten vil forskyde sig paa den Maade, det ærede Medlem siger, faas kun ved, at man tager den enkelte Kommune og beregner det for hver eneste Ejendom i den, og det har jeg gjort for nogle Kommuners Vedkommende. Dér slaar det fuldstændig til. Det ærede Medlem kom med nogle Tal, i hvilke han blandede hele Landet sammen i Værdiklasser, og derefter kom det ærede Medlem med denne store Tale, som jeg for Resten tror, at de fleste ærede Medlemmer ikke har haft meget Udbytte af at høre (*Fraenkel:* Jo, i høj Grad!). Ja, det ærede Medlem Hr. Fraenkel, som heller ikke kender Forholdene, kan naturligvis ogsaa godt tale med.

Formanden: Det ærede Medlem kan ikke bedømme, hvorvidt de øvrige Medlemmer kender Forholdene eller ej.

Pinholt: Nej, men jeg siger, at jeg kender Forholdene for en Del Kommuner, for hvis Vedkommende jeg har gennemregnet det, og jeg spørger det ærede Medlem, hvor mange han kender og har gennemregnet. Som en af Skjoldborgs Personer siger: „Et er Praksus, og et andet er Luksus.“

N. P. Jensen: Jeg protesterer mod den Udtalelse, at jeg skulde have sagt, at jeg kendte Forholdene fra Sogn til Sogn i Landet igennem. Det er ganske urigtigt. Men jeg kender Forholdene fra Sogn til Sogn i Masser af Landets Egne. Jeg kender Forholdene fra Sogn til Sogn i de tre Amtsdistrikter, hvor jeg efterhaanden har været Amtsforvalter. Der har ikke været nogen Vurdering, uden at jeg har gennemgaaet den Sogn for Sogn og set, at det dér forholdt